

ten i en Menighed kan paalægge Minoriteten Noget i denne Retning, og noget meget Mere, end her er Spørgsmaal om. I visse Menigheder — i de Menigheder nemlig, i hvilke den saakaldte evangeliske Psalmebog endnu ikke er indført — der staaer det i Majoritetens Magt at faae den indført, og det ved en simpel Majoritet. Naar jeg nu til disse Betragtninger endnu føjer, at der ogsaa maa lægges en vis Vægt paa, hvad der har været en anerkjendt Praxis i hele den tidligere Tid, at man ikke har lagt nogen Hindring i veien for, at der ved Gudstjenesten enkelte Gange af Præsterne benyttes Cantater eller Festsange, der ikke vare optagne i den anordnede Psalmebog til Forherligelse af Gudstjenesten, under Forudsætning af Menighedens Tilfredshed og stillende Samtykke dertil, saa troer jeg, at der i alt det, jeg har anført, ligger Grund til at antage, hvad jeg sagde, at Regjeringen maa ansee sig for besvøiet til at tilstaae Menighederne en Udskriden over, hvad der hidtil har været autoriseret af Psalmebøger og Psalmebogstillæg.

Det er endnu af det ærede Udvalg yttret, at det ikke var nok, at Regjeringen udtalte, at den kunde ad Bevillingsveien eller som en Raades sag indrømme noget Saadant. Jeg troer heller slet ikke, at det er som en Raades sag, at det skal indrømmes, men som en billig, fri Bevægelse, paa hvilken Menighederne have Krav. Men paa den anden Side tør jeg ikke gaae videre nu end dertil, at jeg siger, at jeg troer, at Hs. Maj. Kongen er berettiget til efter hans Ministres Raad at give en Tillægsbølge. Jeg troer ikke, at der i vor tidligere Kirkeforfatning ligger Noget, hvorpaa jeg kunde beraabe mig, naar jeg vilde sige, at Menighederne havde en lovlig Ret til selv at indføre enten en ny Psalmebog eller et Psalmebogstillæg; men de have et naturligt Krav paa, at deres Ønske skal tages i Betragtning af dem, der efter den hidtilværende Kirkeforfatning lede det kirkelige Væsen, og jeg troer, at Beshyrelsen har Lov til at efterkomme Menighedernes Ønsker i denne Henseende, naar disse Ønsker fremkomme paa en saadan Maade, at der er tilstrækkelig Sikkerhed for, at der ikke, ved at give efter for disse Ønsker griebes forstyrrende

ind i Menighedslivet i det Hele, og i denne Henseende troer jeg, at, hvad der er nævnt af Udvalget er fuldkommen tilstrækkelig med Hensyn til, hvad der er foreslaaet, for at constatere Ønskets virkelige Tilstedeværelse i Menigheden paa en saadan Maade, at det har billigt Krav paa at blive tilfredsstillt. Naar det er sagt, at Ministeren alene altsaa skulde kunne nægte sit Samtykke til at forelægge Hs. Majestæt en sliq Forening til Approbation, paa Grund af at han ansaae det Tillæg, om hvis Indførelse der var andraget, for at stride mod vor Kirkelære eller stride mod den kirkelige Værdighed, saa seer jeg ikke egentlig, hvilke andre Grunde en Minister skulde kunne anføre eller holde sig til, naar han skulde nægte at forelægge en saadan Forening mellem Menigheden og Præsten til Hs. Majestæts Sanction. Men jeg troer dog, at det ligger i Ministerens Stilling, at han ikke kan foretage sig Videre, end at sige, at han vil forelægge saadanne Foreninger til Hs. Majestæts Sanction, saasnart han ikke troer, at Foreningens Vedtagelse vil medføre Følger, for hvilke han ikke kan paatage sig Ansvar. Der kan nemlig, troer jeg, tænkes saadanne særegne Tilfælde, hvor en Minister maa sige: Ja, der er Omstændigheder, der for Diebliffet hindre mig i at forelægge det til Approbation; men jeg troer da ogsaa han maa udtale sig om, hvilke disse Omstændigheder ere. Jeg forudsætter Muligheden heraf, men jeg antager, at under almindelige Omstændigheder kan der ikke blive Spørgsmaal om Andet end de Betingelsers Tilstedeværelse, som af Udvalget ere anførte.

Jeg sammenfatter altsaa hvad jeg har sagt for at give mit Svar den Bestemthed, som jeg troer der forlanges, derhen, at jeg antager at Hs. Majestæt under de nærværende Forhold er berettiget til paa hans Ministers Foresøgling at sanctionere saadanne Foreninger om Indførelse af Tillæg til Psalmebøger, som af Udvalget ere omtalte. Jeg tilføjer, at jeg troer, at en Minister for at tilraade Hs. Majestæt at sanctionere sliqe Foreninger ikke vil kunne fordre nogen høiere Garanti med Hensyn til Ønskets Tilstedeværelse og Menighedens Enighed, end den, der er nævnt, at tre Tjeredele af Menighedens Høvsfædre skulle have